

ความรู้และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน:

กรณีศึกษาชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

The knowledge and the interest about laws in daily life of the people:
as the case study of Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong
Province

นางสาวกาญจนา สุชาบุรณ์¹

นายณรินทร์ อุ่นแก้ว²

1

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความรู้และความสนใจ เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชน

บ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง 2. เปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และวุฒิการศึกษา และ 3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง มีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 85.7 และมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 84.5

ด้านความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต พบว่า ในภาพรวมมีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในภาพรวม มีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า เพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน ส่วนอาชีพและระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง พบว่า ความรู้และความสนใจเกี่ยวกับ

¹สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

²สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ: ความรู้และความสนใจ กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุมชนบ้านลาว จังหวัดอ่างทอง

Abstract

The purposes of this study were (1) to study the level of knowledge and the interest that regarding the law in daily life of the people in Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province.; (2) to compare the knowledge and the interest about law in daily life of the people in Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province according to gender, occupation and education background and; (3) to find the relationship between knowledge and the interest about the law in daily life of the people in Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province.

The results showed that regarding the legal knowledge about life cycle, the people of Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province as a whole Accounted for 85.7 percent and had a knowledge of laws regarding daily life as a whole Accounting for 84.5 percent. Besides, for the interest in the laws relating to the life cycle, it was found that the most people interested in the laws regarding life cycle in the medium level and interested in laws regarding daily life as a whole in high level.

The comparison about knowledge and the interested in the law in daily life of the people of Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province according to gender, occupation and education level were found that the gender is not different in the knowledge of the law in daily life but the occupation and the education level are different. By the study of the relationship between knowledge and the interested in the law in daily life of the people of Ban Lao Community, Chaiyo District, Ang Thong Province, found that knowledge and interested were no relationship.

Keywords: Knowledge and Interested, law in daily life, Ban Lao Community, Ang Thong Province

1. บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งเน้นกระบวนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินนโยบายตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 คือ “มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลัง ปัญญาของแผ่นดิน พัฒนาพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริม

วิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู” (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2558) ประกอบกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นจึงได้จัดทำโครงการวิจัย “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพึ่งตนเอง : กรณีศึกษาชุมชนบ้านลาว อำเภอลำไทร จังหวัดอ่างทอง” เพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาท้องถิ่นในประเทศไทย โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้จัดแบ่งโครงการวิจัยย่อยตามสาขาวิชา ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ภาควิชาหลักรวม 15 สาขาวิชา นอกเหนือจากนั้นยังมีการบูรณาการระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ล้วนอยู่ภายใต้ชุดโครงการวิจัย “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพึ่งตนเอง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลาว อำเภอลำไทร จังหวัดอ่างทอง” เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการวิจัยยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม สาขาวิชานิติศาสตร์ยังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อตอบสนองต่อนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแนวทางของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 จึงได้มุ่งเน้นศึกษาวิจัยในประเด็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ เนื่องจากความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาความขัดแย้ง สืบเนื่องจากในปัจจุบันความรู้ทางด้านกฎหมายมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งรัฐก็ได้มีการออกกฎหมายและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลายฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม แต่ประชาชนในชุมชนบ้านลาวทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในกฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวันและกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับใหม่ ประกอบกับจากสถิติการรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ และการขอความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายของประชาชนผ่านทางศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด สำนักงานยุติธรรมในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมาย ตลอดทั้งประชาชนยังไม่ทราบถึงการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงระดับความรู้ ความสนใจ และเปรียบเทียบความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันระหว่าง เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาที่ต่างกันของประชาชนในชุมชนบ้านลาว รวมถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านลาวเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นข้อเสนอแนะให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาให้ประชาชนในชุมชนบ้านลาวมีศักยภาพด้านความรู้ และสร้างความสนใจของกฎหมายในชีวิตประจำวันให้เกิดแก่ประชาชนในชุมชนบ้านลาว เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจกฎหมายอันเป็นหนทางหนึ่งในการลดปัญหาอุปสรรคในการดำรงชีวิต และลดปัญหาสังคมในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้และความสนใจ เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนชุมชนบ้านลาว อำเภอลำไทร จังหวัดอ่างทอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา

2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง จำนวน 300 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง จำนวน 171 คน คน ซึ่งผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973: 725) ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

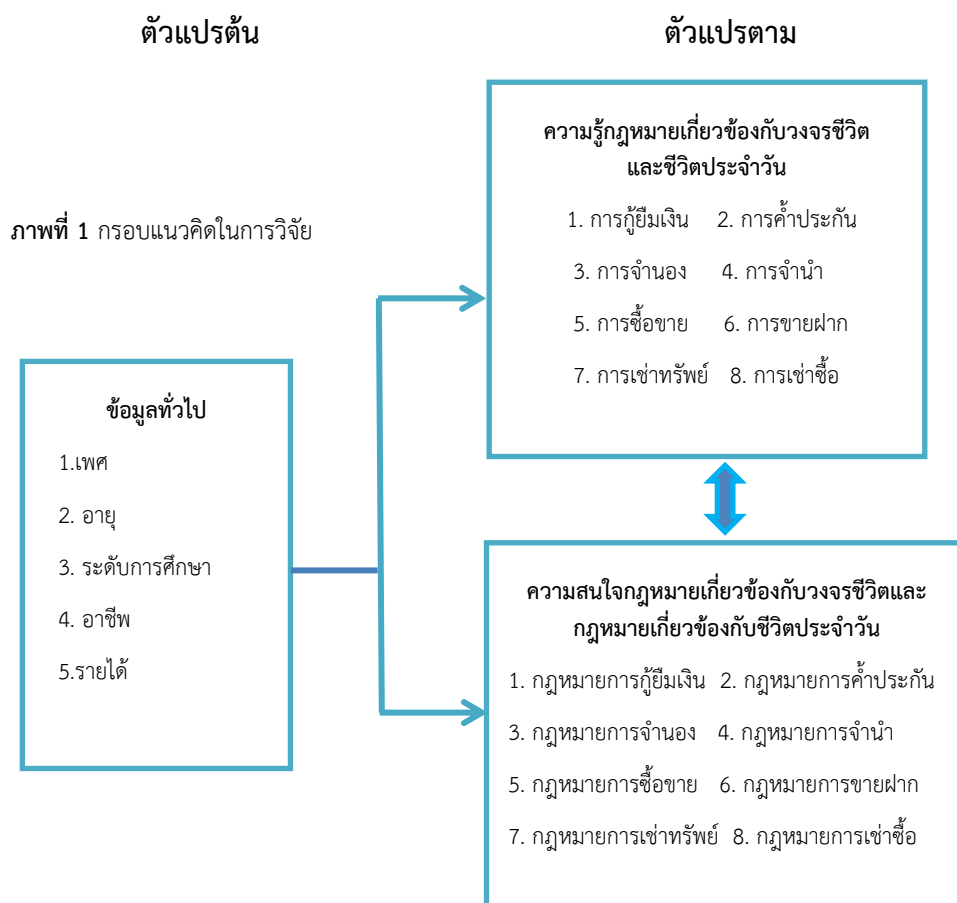
1. ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่ทำการเก็บข้อมูล คือ ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับประชาชนเท่านั้น ซึ่งหมายรวมถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้แก่ การเกิด การตาย การศึกษา การมีบัตรประชาชน การรับราชการทหาร กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การหมั้น การสมรส มรดก และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันต่างๆ ได้แก่ การกู้ยืมเงิน การค้าประกัน จำนอง จำนำ ซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ (ศุภณีนิตศาสตร์, 2555)

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความรู้กฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตและชีวิตประจำวัน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตและกฎหมายเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (มีความรู้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความรู้กฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลความรู้กฎหมายเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ข้อมูลความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตและกฎหมายเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนเกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า มีดังนี้

ระดับ 1.00-1.50 หมายถึง มีความสนใจกฎหมายในชีวิตประจำวันระดับน้อยที่สุด

ระดับ 1.51-2.50 หมายถึง มีความสนใจกฎหมายในชีวิตประจำวันระดับน้อย

ระดับ 2.51-3.50 หมายถึง มีความสนใจกฎหมายในชีวิตประจำวันระดับปานกลาง

ระดับ 3.51-4.50 หมายถึง มีความสนใจกฎหมายในชีวิตประจำวันระดับมาก

ระดับ 4.51-5.00 หมายถึง มีความสนใจกฎหมายในชีวิตประจำวันระดับมากที่สุด

5. การเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนชุมชนบ้านลาว อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด

อ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ One Way ANOVA

6. หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอ่างทอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ Pearson Correlation

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 171 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 40-49 ปี อายุระหว่าง 30-39 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. และไม่ได้เรียนตามลำดับ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมา ได้แก่ อาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม และไม่ได้ประกอบอาชีพ และส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมา ได้แก่ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท และไม่มีรายได้ ตามลำดับ

ผลการวิจัยด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 85.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความรู้เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. การเกิด - กรณีมีเด็กเกิดในบ้านหรือนอกบ้าน ผู้มีหน้าที่แจ้งเด็กเกิด คือ เจ้าบ้าน และต้องแจ้งเกิดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 98.8
2. มรดก - เมื่อบุคคลตาย ทรัพย์สินหรือมรดกของผู้ตายจะตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม(ญาติและคู่สมรส) และผู้รับพินัยกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 97.7
3. ครอบครัว (การสมรส) - การสมรสต้องมีการจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผลตามกฎหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 94.7
4. การตาย - กรณีมีคนตายเกิดขึ้น เจ้าบ้านต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีการตายเกิดขึ้นภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ตาย แต่ถ้าไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้ง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 94.2
5. การรับราชการทหาร - ชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ไต่ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 89.5
6. การศึกษา - ผู้ปกครองจะต้องส่งเด็กในความปกครองของตนเองเข้าเรียนในภาคบังคับ (ป. 1-ม.3) เมื่อเด็กอายุย่างเข้าปีที่สิบหก (16 ปีบริบูรณ์) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 83.6
7. บัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายกำหนดให้คนที่มีสัญชาติไทย มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ (ย่างเข้าอายุ 7 ปี ขอยื่นทำบัตรประจำตัวประชาชนได้) แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยยื่นคำขอทำบัตรประชาชนได้ที่ไหนก็ได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 81.3
8. การสมรส - เมื่อไม่มีการจดทะเบียนสมรส กรณีเด็กเกิดจากหญิง ไม่ว่าจะแต่งงานตามประเพณีหรือพากันหนีไป เด็กนั้นไม่ถือว่าเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของชาย เพราะไม่มีการสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 65.6
9. ครอบครัว (การหมั้น) - บางคนเกิดมามีคู่หมั้นอยู่แล้ว พ่อแม่เป็นคนหมั้นไว้ให้ตั้งแต่บุตรยังอยู่ในท้อง ในแง่ของกฎหมาย การหมั้นยังไม่ได้เกิดขึ้น เพราะชายและหญิงอายุไม่ครบ 17 ปีบริบูรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 65.5

ผลการวิจัยด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 84.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความรู้เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. การจำนำ - ทรัพย์สินที่สามารถจำนำได้ คือ ทรัพย์สินที่สามารถเคลื่อนที่ได้ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ข้าง ม้า กระบือ ทอง เพชร เป็นต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 95.9
2. การเช่าซื้อ - สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาที่เจ้าของทรัพย์สินเอาทรัพย์สินของตนออกให้ผู้อื่นเช่า เพื่อใช้สอยและให้ค้ำประกันว่าจะขายแก่ผู้เช่าซื้อ เมื่อได้ใช้เงินจนครบตามที่ตกลงไว้โดยการชำระเป็นงวด ๆ จนครบตามข้อตกลง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 93.0
3. การจำนอง - การจำนอง คือการเอาสิ่งสารพัดทรัพย์ (ที่ดิน บ้านเรือน ฯลฯ) ไปตราไว้แก่ผู้รับจำนอง เพื่อเป็นประกันชำระหนี้ของลูกหนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 88.9

4. การขายฝาก – การขายฝาก เป็นสัญญาซื้อขายที่สิทธิแห่งความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อตกลงในขณะที่ทำสัญญาว่าผู้ขายมีสิทธิไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้ในกำหนดเวลาเท่าใด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 86.5

5. การเช่าทรัพย์สิน – ทรัพย์สินของใคร เจ้าของย่อมให้นำออกให้ผู้อื่นเช่าได้เสมอไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ เคลื่อนย้ายได้หรือไม่ก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 86.5

6. การค้ำประกัน – เมื่อผู้ค้ำประกันถูกเรียกร้องให้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ มิใช่ผู้ค้ำประกันต้องชำระหนี้ทันทีแต่มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้เจ้าหนี้ไปเรียกร้องเอาจากลูกหนี้ก่อนได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 83.6

7. การกู้ยืมเงิน – ในการกู้ยืมจะมีผลสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อ มีการส่งมอบเงินยืมให้แก่ผู้ที่ให้ยืมเงิน ในการกู้ยืมนี้ผู้ให้กู้จะคิดดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 80.7

8. การซื้อขาย – โดยปกติการทำสัญญาซื้อขายทรัพย์สินนั้นทันทีที่ทำสัญญา กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นก็จะโอนไปยังผู้ซื้อทันที แม้จะยังไม่ได้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อหรือแม้ผู้ซื้อจะยังไม่ได้ชำระเงินค่าทรัพย์สินนั้นก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้คิดเป็นร้อยละ 60.8

ผลการวิจัยด้านความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($=3.43$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับมรดก ($=4.37$, S.D. = 0.79)
2. กฎหมายเกี่ยวกับการตาย ($=3.80$, S.D. = 0.98)
3. กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น การสมรส) ($=3.61$, S.D. = 0.98) ตามลำดับและผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ($=3.34$, S.D. = 1.14)
2. กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ($=3.25$, S.D. = 1.10)
3. กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องบุตร ($=3.11$, S.D. = 1.10)
4. กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร ($=3.01$, S.D. = 1.02)
5. กฎหมายเกี่ยวกับการเกิด ($=2.95$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

ผลการวิจัยด้านความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวมมีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

1. กฎหมายการกู้ยืมเงิน ($\bar{x}=4.13$, S.D. = 0.94)
2. กฎหมายการค้ำประกัน ($\bar{x}=4.04$, S.D. = 0.95)
3. กฎหมายการซื้อขาย ($\bar{x}=3.74$, S.D. = 1.09)
4. กฎหมายการจำนอง ($\bar{x}=3.54$, S.D. = 1.14) ตามลำดับและผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

1. กฎหมายการเช่าทรัพย์สิน ($\bar{x}=3.46$, S.D. = 1.06)
2. กฎหมายการจำนำ ($\bar{x}=3.34$, S.D. = 1.05)
3. กฎหมายการเช่าซื้อ ($\bar{x}=3.32$, S.D. = 1.07)
4. กฎหมายการขายฝาก ($\bar{x}=3.22$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า

1. เพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน
2. อาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน ดังนี้
 - 2.1 เปรียบเทียบระหว่างผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพและอาชีพรับจ้างกับอาชีพรับราชการ พบว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้าง และอาชีพรับราชการ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
 - 2.2 เปรียบเทียบระหว่างอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้าง มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
 - 2.3 เปรียบเทียบระหว่างอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับราชการ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
3. ระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน ดังนี้
 - 3.1 เปรียบเทียบระหว่างผู้ไม่ได้เรียนและระดับการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. อนุปริญญา และปริญญาตรี พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
 - 3.2 เปรียบเทียบระหว่างระดับประถมศึกษาและอนุปริญญา พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
 - 3.3 เปรียบเทียบระหว่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.และอนุปริญญา พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
 - 3.4 เปรียบเทียบระหว่างระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. และอนุปริญญา พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอลำดวน จังหวัดอ่างทอง ผลการทดสอบความสัมพันธ์ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน

		ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายใน ชีวิตประจำวัน	ความสนใจเกี่ยวกับ กฎหมายใน ชีวิตประจำวัน
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายใน ชีวิตประจำวัน	Pearson	1	.051
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)		.505
	N	171	171
ความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายใน ชีวิตประจำวัน	Pearson	.051	1
	Correlation	.505	
	Sig. (2-tailed)	171	171
	N		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์มีค่า Significance (Sig) เท่ากับ .505 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความรู้และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอลำดวน จังหวัดอ่างทอง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต พบว่า มีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 85.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตเป็นรายด้าน เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านการเกิด 2. ด้านมรดก 3. ด้านครอบครัว (การสมรส) 4. ด้านการตาย 5. ด้านการรับราชการทหาร 6. ด้านการศึกษา 7. ด้านบัตรประจำตัวประชาชน 8. ด้านการสมรส 9. ด้านครอบครัว (การหมั้น) ตามลำดับ

ด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า มีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 84.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. การจำนำ 2. การเช่าซื้อ 3. การจำนอง 4. การขายฝาก 5. การเช่าทรัพย์สิน 6. การค้าประกัน 7. การกู้ยืมเงิน และ 8. การซื้อขาย ตามลำดับ

ด้านความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต พบว่า ในภาพรวมมีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ 1. กฎหมายเกี่ยวกับมรดก 2. กฎหมายเกี่ยวกับการตาย และ 3. กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น การสมรส) ตามลำดับ

ด้านความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า ในภาพรวม มีความสนใจกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความสนใจกฎหมายเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสนใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ 1. กฎหมายการกู้ยืมเงิน 2. กฎหมายการค้าประกัน 3. กฎหมายการซื้อขาย 4. กฎหมายการจ้างงาน ตามลำดับ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า อาชีพและระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน ส่วนเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ผลการทดสอบความสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ความรู้และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตและกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 85.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตเป็นรายด้าน เรียงลำดับตามค่าจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเกิด มรดก และครอบครัว การตาย การรับราชการทหาร การศึกษา บัตรประจำตัวประชาชน การสมรส ครอบครัว (การหมั้น) ตามลำดับ

และด้านความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน พบว่า มีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 84.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับความรู้กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจำนำ การเช่าซื้อ การจ้างงาน การขายฝาก การเช่าทรัพย์สิน การค้าประกัน การกู้ยืมเงิน และการซื้อขาย ตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชมชื่น มัณยารมย์และคณะ (2544) ที่กล่าวว่า กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนในแต่ละสังคมจะต้องรู้กฎหมายเพื่อประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดขึ้นมาสำหรับให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งกฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสัจจะของธรรมชาติของมนุษย์ไม่อาจอยู่ลำพังคนเดียวได้ มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ต้องมีความสัมพันธ์ติดต่อกันเพื่อแลกเปลี่ยน

ปัจจัยอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การปฏิบัติต่อกันในครอบครัว และในหมู่คณะของตน จึงจำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม และรักษาความเป็นระเบียบตลอดจนความสงบเรียบร้อย

ชีวิตมนุษย์มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ากฎหมายเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเป็นอันมากนับตั้งแต่เกิด กฎหมายก็กำหนดให้เจ้าบ้านต้องไปแจ้งเกิดเพื่อขอรับสูติบัตร จะสมรสก็ต้องไปจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ จะทำนิติกรรมสัญญาบางอย่าง กฎหมายก็กำหนดว่าต้องทำตามแบบ แม้กระทั่งการตายก็ต้องแจ้งการตายเพื่อขอรับใบมรณะบัตร ในส่วนที่เกี่ยวกับชาติบ้านเมือง รัฐธรรมนูญก็กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคนไว้มากมายหลายประการ เช่น หน้าที่ในการเสียภาษีอากร หน้าที่สำหรับชายที่จะต้องเข้ารับราชการทหาร หน้าที่ต้องใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ การรู้กฎหมายจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อประชาชนทุกคน เพราะหากประชาชนมีความรู้และเข้าใจกฎหมาย ก็นับว่าเป็นการสร้างระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสังคมได้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ชุมชนบ้านลาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า เพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน และอาชีพและระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำลองลักษณ์ อินทวัน (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความรู้ และเจตคติที่มีต่อกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน และประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของเจตคติต่อกฎหมายในชีวิตประจำวัน พบว่า ประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน มีเจตคติต่อกฎหมายในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน แต่ในส่วนที่มี ภูมิสำเนาต่างกัน มีเจตคติต่อกฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. เนื่องจากเป็นการวิจัยด้านกฎหมาย ซึ่งคำศัพท์เฉพาะทางด้านกฎหมายบางคำ ยากแก่การเข้าใจ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัย ควรเลือกใช้ข้อความที่สื่อความหมายให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้โดยง่าย
2. ก่อนการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ ผู้วิจัย ควรติดต่อประสานงานไปยังผู้นำชุมชน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง และควรทำหนังสือราชการเพื่อการติดต่อกับชุมชนกลุ่มเป้าหมายล่วงหน้า เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการเก็บข้อมูล
3. จากผลการลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และบางกลุ่มไม่ได้เข้ารับการศึกษามาก่อน ดังนั้น ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยควรมีผู้ช่วยวิจัยในการช่วยเหลือกลุ่ม

ตัวอย่างในการอ่านข้อมูลจากแบบสอบถามตลอดจนเป็นการสอบถามเชิงลึก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องครอบครัว (การหมั้น การสมรส) เรื่องการตาย และเรื่องเกี่ยวกับมรดก ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก

2. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง กฎหมายเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการกู้ยืมเงิน การค้าประกัน การจำนอง และการค้าขาย ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก

3. ควรศึกษาวิจัยเชิงอบรม โดยการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวงจรชีวิต โดยวัดความรู้ก่อน- หลังอบรม เรื่องการสมรส และครอบครัว (การหมั้น) เนื่องจากผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้เรื่องกฎหมายวงจรชีวิต ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เรื่องดังกล่าวน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจกฎหมายวงจรชีวิต

4. ควรศึกษาวิจัยเชิงอบรม โดยการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายชีวิตประจำวัน โดยวัดความรู้ก่อน- หลังอบรม เรื่องการซื้อขาย เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เรื่องดังกล่าวน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจกฎหมายชีวิตประจำวัน

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย ความรู้และความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลาว อำเภอลำโพง จังหวัดอ่างทอง นี้ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ให้โอกาสสนับสนุนและส่งเสริมทุนทำการวิจัย ขอขอบพระคุณประชาชนในชุมชนบ้านลาว อำเภอลำโพง จังหวัดอ่างทอง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการด้านเอกสาร และการดำเนินการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจักนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่และพัฒนาชุมชนบ้านลาวให้มีความรับรู้กฎหมายในชีวิตประจำวันและที่สำคัญไปกว่านั้น ผู้วิจัยทั้งสองท่านขอขอบคุณความเป็นกัลยาณมิตร น้ำจิตน้ำใจอันดีต่อกันของผู้ร่วมวิจัยทั้งสองท่านที่ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์ผลงานวิจัยทางด้านกฎหมายที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพในอันที่จะเกิดความรู้ มีภูมิคุ้มกันทางกฎหมาย สามารถปกป้องคุ้มครองประโยชน์ ดูแลตนเองและชุมชนให้พ้นภัยได้

บรรณานุกรม

- จำลองลักษณ์ อินทวัน. (2553). ความรู้ และเจตคติที่มีต่อกฎหมายในชีวิตประจำวันของประชาชน ใน จังหวัดนครสวรรค์. นครสวรรค์:
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชมชื่น มัณยารมย์และคณะ. (2544). เอกสารประกอบการสอนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจ
- บัณฑิตย.
- มงคล เจริญจิตต์. (2551). ศึกษาการรับรู้กฎหมายของผู้ใช้แรงงานในกิจการขนาดย่อม. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ :
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์. (2555). กฎหมายสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 29. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2558). พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 –
- 2564). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- Yamane, Taro.1973. Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.